

7. Polinkevych, O.M. (2016). Problemy rozvytku korporatyvnoho upravlinnia v Ukraini [Problems of Corporate Governance Development in Ukraine]. *Aktualni problemy ekonomiky – Actual problems of the economy*, 5(179), 191–197 [in Ukrainian].
8. Bertalanffy, L. (1950). An Outline of General System Theory. *British J. For Phil. of Sci.* V. 1, 2, 134–165 [in English]
9. Singer, E. A. (1959). *Experience and Reflection* Philadelphia: University of Pennsylvania Press [in English].

Стаття надійшла до редакції 08.04.2018 р.

УДК 338.45

Стрішенець Олена,
доктор економічних наук, професор, Східноєвропейський національний університет
імені Лесі Українки, кафедра аналітичної економіки та природокористування;
м. Луцьк; e-mail: analyteconom@gmail.com
<https://doi.org/10.29038/2411-4014-2018-02-18-25>

АНАЛІТИЧНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ

У цьому дослідженні викладено теоретичні та практичні питання процесу аналізу в системі управління прибутком на підприємстві. Проведений під час дослідження аналіз дає підставу для висновку, що значення прибутку полягає в кінцевому відбитті фінансового результату. З'ясовано вплив на величину прибутку системи факторів, залежних і незалежних від зусиль підприємства; систематизовано теоретичні та методологічні підходи до управління прибутком на підприємстві; запропоновано мотиваційний механізм здійснення управлінських заходів щодо максимізації прибутку; окреслено концептуалізацію схеми аналітичної поведінки суб'єктів (користувачів) фінансової інформації; надано рекомендації задля досягнення більш високих фінансових результатів діяльності підприємства.

Ключові слова: прибуток, чистий прибуток, власний капітал, аналіз виробничої діяльності, ліквідність, собівартість.

Стришенець Елена,
доктор экономических наук, профессор, Восточноєвропейский национальный университет
имени Леси Украинки; кафедра аналитической экономики и природопользования;
г. Луцк; e-mail: analyteconom@gmail.com

АНАЛИТИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К УПРАВЛЕНИЮ ПРИБЫЛЬЮ НА ПРЕДПРИЯТИИ

В данном исследовании изложены теоретические и практические вопросы процесса анализа в системе управления прибылью на предприятии. Проведенный в ходе исследования анализ позволяет сделать вывод, что значение прибыли заключается в конечном отражении финансового результата. Выясняется влияние на величину прибыли системы факторов, зависимых и независимых от усилий предприятия; систематизированы теоретические и методологические подходы к управлению прибылью на предприятии; предлагается мотивационный механизм осуществления управленческих мероприятий по максимизации прибыли; очерчена концептуализация схемы аналитического поведения субъектов (пользователей) финансовой информации; даются рекомендации для достижения более высоких финансовых результатов деятельности предприятия.

Ключевые слова: прибыль, чистая прибыль, собственный капитал, анализ производственной деятельности, ликвидность, себестоимость.

Strishenez Olena,
Doctor of Economics, Professor, Lesia Ukrainka Eastern European National University,
Department of Analytical Economics and Nature Management;
Lutsk; e-mail: analyteconom@gmail.com

ANALYTICAL APPROACHES OF ACCOUNT MANAGEMENT ON ENTERPRISE

In this study, the theoretical and practical questions of the analysis process in the profit management system at the enterprise are described. The analysis carried out during the research allows us to conclude that the value of profit is the final reflection of the financial result. The influence on the profit of the system of factors of the dependent and independent of the

efforts of the enterprise is found out; systematic theoretical and methodological approaches to profit management at the enterprise; the motivation mechanism for managing measures to maximize profits is proposed; The conceptualization of the scheme of analytical behavior of subjects (users) of financial information is outlined; recommendations were made to achieve higher financial results of the enterprise.

Key words: profit, net profit, equity, analysis of production activity, liquidity, cost.

Постановка проблеми. Прибуток є остаточним кінцевим фінансовим результатом господарської діяльності підприємства. Загальна економічна теорія так визначає роль економіки: «У реальній дійсності прибуток – це кінцева мета й рушійний мотив товарного виробництва та ринкової економіки. Це головний стимул й основний показник ефективності будь-якого підприємства та фірми» [1]. Дійсно, важко переоцінити значення прибутку в загальній системі вартісних інструментів управління підприємством.

Керівнику будь-якого підприємства на практиці доводиться приймати безліч різноманітних управлінських рішень. Кожне з них, особливо тих, що стосуються ціни, витрат підприємства, обсягу й структури реалізації продукції, в остаточному підсумку позначається на фінансових результатах підприємства. Тому розробка методології управління прибутком на підприємстві на сьогодні є одним із найбільш гострих теоретичних і практичних завдань для фахівців у галузі економіки та фінансів.

Мета статті – розгляд теоретичних, методичних та практичних питань щодо аналізу управління прибутком підприємства.

Поставлена мета зумовила потребу виконання низки взаємозалежних завдань:

- розкрити економічну суть прибутку підприємства;
- виявити мотиваційний механізм здійснення управлінських заходів щодо прибутку підприємства;
- вивчити й виявити методи управління прибутком, що застосовуються вітчизняними суб'єктами господарювання;
- виробити практичні рекомендації щодо управління прибутком на підприємстві.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз – логічний метод наукового дослідження, суть якого полягає в уявному або практичному розчленуванні єдиного цілого на складові частини й вивчення їх у всій багатоманітності суттєвих взаємозв'язків.

Мета аналізу досягається в результаті виконання визначеного взаємозалежного набору аналітичних завдань. Щоб приймати рішення з керування виробництвом, фінансами, інвестиціями, керівництву потрібна постійна ділова проінформованість із відповідних питань, що є результатом добору, аналізу, оцінки та концентрації вихідної інформації. Потрібне аналітичне прочитання вихідних даних, виходячи з мети аналізу й керування.

Виклад основного матеріалу. Не лише тимчасові межі визначають альтернативність мети фінансового аналізу. Вони залежать також від цілей суб'єктів фінансового аналізу, тобто конкретних користувачів фінансової інформації.

У найбільш загальній формі цілі основних користувачів фінансової інформації представлено (за Е. Хелфертом) в табл. 1.

Таблиця 1

Цілі основних користувачів фінансової інформації

	Менеджери	Власники	Кредитори
1	2	3	4
1 ціль	Аналіз виробничої діяльності: – коефіцієнт прибутковості (за балансовим прибутком); – рівень рентабельності (за чистим прибутком); – аналіз поточних (операційних) витрат; – аналіз податкових платежів; – операційний важіль; – порівняльний аналіз.	Прибутковість: – доходність власного капіталу; – доходність акціонерного капіталу; – прибуток на акцію; – грошовий потік на акцію; – курс акцій; – загальний прибуток акціонера; – інвестиційна вартість бізнесу.	Ліквідність: – коефіцієнт поточної ліквідності; – коефіцієнт миттєвої ліквідності; – ліквідаційна вартість підприємства; – характеристика грошових потоків.

1	2	3	4
2 ціль	Управління ресурсами: – обертання активів; – управління оборотним капіталом; – обертання запасів; – характеристика дебіторської заборгованості; – характеристика кредиторської заборгованості; – ефективність використання трудових ресурсів.	Розподіл прибутку: – дивіденди на акцію; – поточна доходність акції; – коефіцієнт виплати дивідендів; – коефіцієнт покриття дивідендів; – коефіцієнт співвідношення дивідендів й активів.	Фінансовий ризик: – доля боргу в активах; – доля боргу в капіталізації; – співвідношення позикового й власного капіталу; – компроміс між ризиком і винагородою; – власний оборотний капітал.
3 ціль	Дохідність: – дохідність активів (усіх або чистих); – дохідність активів по прибутку виплати відсотків і податків; – вартість капіталу; – грошовий потік на інвестиції.	Ринкові показники: – коефіцієнт Р/Е; – співвідношення ринкової й балансової вартості акцій; – динаміка курсу акцій.	Обслуговування боргу: – коефіцієнт покриття відсоткових виплат; – коефіцієнт покриття боргових зоб'язань; – прострочена заборгованість.

Розвиток ринкових відносин підвищує відповідальність і самостійність підприємств та інших суб'єктів ринку в підготовці та прийнятті управлінських рішень. Ефективність цих рішень багато в чому залежить від об'єктивності, своєчасності та всебічності оцінювання реального й очікуваного фінансового стану підприємства [5].

Фінансовий стан підприємства – це складна, інтегрована за багатьма показниками характеристика якості його діяльності. У найконцентрованішому вигляді фінансовий стан підприємства можна визначити як міру забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами й ступінь раціональності їх розміщення для виконання ефективної господарської діяльності та своєчасного проведення грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями. Таке трактування суті поняття «Фінансовий стан» дає змогу розуміти під ним характеристику діяльності підприємства, у якій, як у дзеркалі, відображено у вартісній формі загальні результати роботи підприємства, у тому числі й з управління фінансовими ресурсами.

Фінансовий стан визначає місце підприємства в економічному середовищі та те, наскільки ефективними й безризиковими можуть бути ділові відносини з ним комерційних банків, постачальників, потенційних інвесторів і позичальників тощо. Для підприємства, як і для його партнерів, становить інтерес не лише фактичний стан справ, тобто те, що було, а й очікуваний фінансовий стан [7].

Під час аналізу темпів зростання фінансових ресурсів підприємства слід окремо визначати розміри та динаміку фонду основних коштів, фонду інших необоротних активів і фонду оборотних коштів, виділяючи фонд власних основних коштів та фонд власних оборотних коштів.

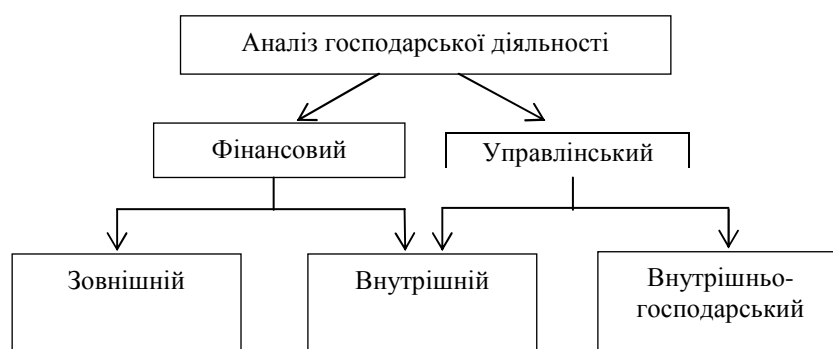

Рис. 1. Види аналізу господарської діяльності підприємства [1]

Власний капітал – це частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань [1]. Тому власний капітал (К) визначається як різниця між вартістю його майна (А) і борговими зобов'язаннями (З):

K=A-3.

(1)

Сума власного капіталу – це абстрактна вартість майна, яка не є його поточною чи реалізаційною вартістю, а тому не відображає поточну вартість прав власників підприємства. Разом із тим власний капітал є основою для початку й продовження показників. Зберігається та нарощується капітал тільки за умови, якщо сума чистих активів на кінець звітного періоду перевищує суму чистих активів на початок цього періоду після вилучення будь-яких виплат власникам або внесків власників протягом звітного періоду.

Жодний фінансовий аналіз не вважається повним, якщо не охоплює всіх сфер діяльності підприємства й складається лише з цифр. Якісний аналіз має передувати кількісному, оскільки за його допомогою можна встановити найактуальніші для підприємства проблеми щодо показників його виробничої діяльності.

За результатами аналізу розробляють заходи щодо поліпшення фінансового стану підприємства.

Прибуток як економічна категорія відбиває чистий дохід, створений у сфері виробництва та послуг у процесі підприємницької діяльності. Результатом з'єднання факторів виробництва (праці, капіталу, природних ресурсів) і корисної продуктивної діяльності господарюючих суб'єктів є готова продукція, що стає товаром за умови її реалізації споживачу. На стадії продажу виявляється вартість товару, що включає вартість минулої упредметненої праці й живої праці. Вартість живої праці відбиває знову створену вартість і розпадається на дві частини. Перша являє собою заробітну плату працівників, що беруть участь у виробництві продукції. Її величина визначається низкою факторів, зумовлених необхідністю відтворення робочої сили. У цьому змісті для підприємця вона становить частину витрат із виробництва продукції. Друга частина знову створеної вартості відбиває чистий дохід, що реалізовується лише в результаті продажу продукції, яка означає суспільне визнання її корисності [1].

Резервом збільшення чистого прибутку може бути прибуток, отриманий від реалізації основних засобів й іншого майна підприємства. Якщо раніше операції, пов'язані з вибуттям основних фондів, не робили помітного впливу на фінансові результати, то тепер, коли підприємства можуть розпоряджатися своїм майном, є сенс звільнитися від зайвого та невстановленого устаткування, попередньо проаналізувавши, що вигідніше – продати його чи здати в оренду [1, 2].

Прибуток можна отримати від реалізації нематеріальних активів, що користуються попитом на ринку. Їхня продажна ціна визначається здатністю приносити дохід. Для обчислення прибутку з продажною ціною виключаються витрати, пов'язані зі створенням чи купівлею нематеріальних активів з урахуванням витрат на їх доведення до стану, у якому вони спроможні приносити дохід.

Найважливіше питання управління процесом формування прибутку – це планування прибутку й інших фінансових результатів з урахуванням висновків економічного аналізу. Головною метою під час планування є максимізація доходів, що дає змогу забезпечувати фінансування більшого обсягу потреб підприємства в його розвитку. При цьому важливо виходити з величини чистого прибутку. Завдання максимізації чистого прибутку підприємства тісно пов'язане з оптимізацією величини податків, що сплачуються, у межах чинного законодавства, із запобіганням непродуктивним виплатам.

Ще один чинник, який істотно впливає на розмір чистого прибутку, – це сукупні витрати на виробництво й збут продукції: собівартість реалізованої продукції, а також адміністративні витрати (загальногосподарські, що пов'язані з управлінням та обслуговуванням підприємства) і витрати на збут (витрати на утримання підрозділів, що займаються збутом продукції, на рекламу, доставку продукції споживачам тощо).

Прибуток і собівартість – це традиційні показники в ефективності господарювання вітчизняних підприємств. У ринкових умовах господарювання до основних показників поряд із зазначеними належать грошовий потік як сума чистого прибутку й амортизаційні відрахування. На відміну від інших видів витрат нараховані амортизаційні відрахування залишаються на рахунку підприємства, поповнюючи залишок ліквідних коштів. Амортизаційні відрахування відіграють важливу роль у системі обліку й планування діяльності підприємства. Вони є внутрішнім джерелом фінансування. Розмір амортизаційних відрахувань зменшує прибуток, що оподатковується. Отже, амортизаційні відрахування – істотний чинник стимулювання інвестиційної діяльності підприємства.

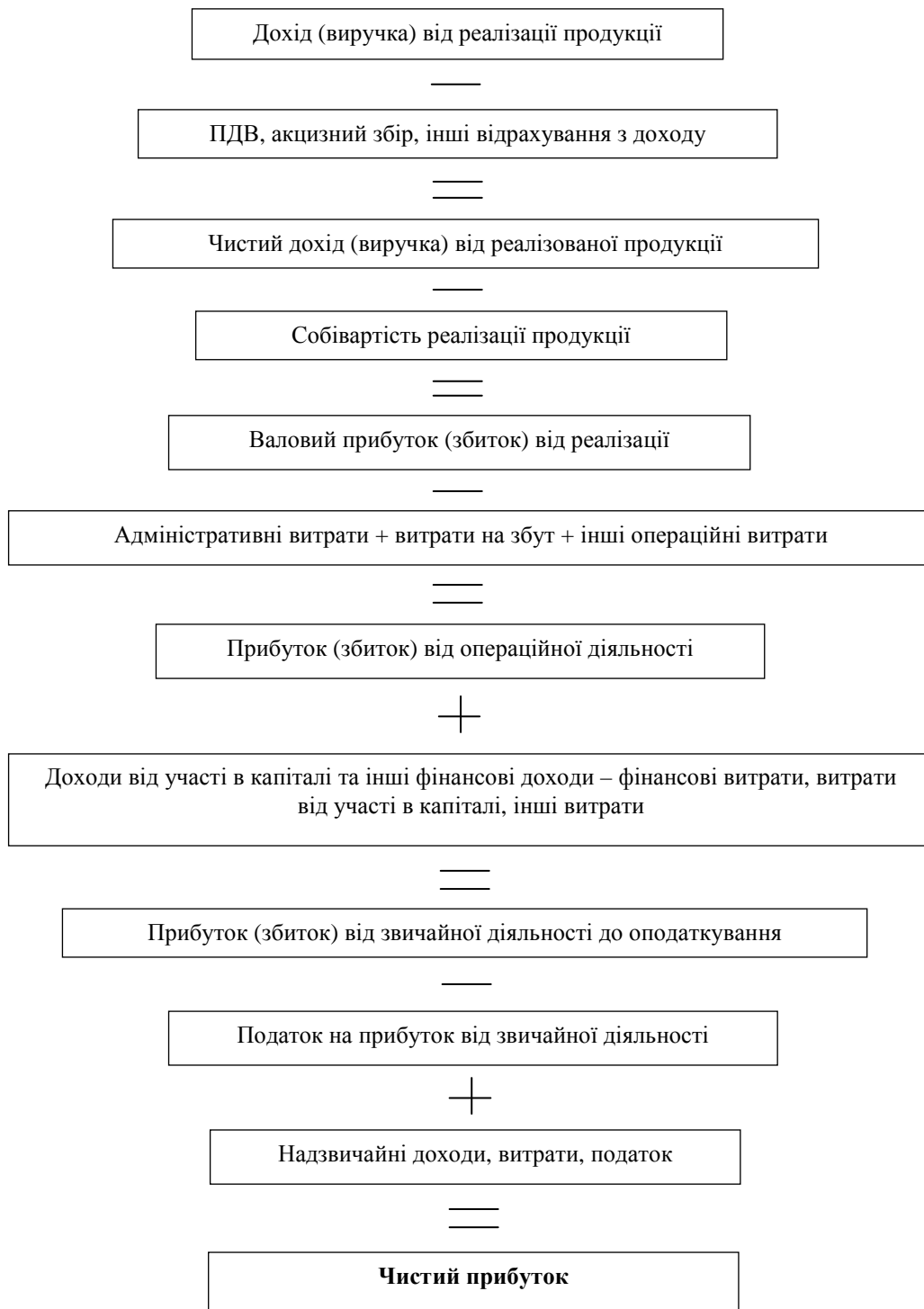

Рис 2. Формування чистого прибутку [6]

Отже, ґрунтуючись на наведеній вище інформації, до завдань управління прибутком можна віднести:

1. Забезпечення максимізації розміру формованого прибутку, що відповідає ресурсному потенціалу підприємства.
2. Забезпечення виплати необхідного рівня доходу на інвестований капітал власникам підприємства.
3. Забезпечення формування достатнього обсягу фінансових ресурсів за рахунок прибутку відповідно до завдань розвитку підприємства в майбутньому періоді.
4. Забезпечення постійного зростання ринкової вартості підприємства.

За несприятливої кон'юнктури товарного ринку, що визначає можливе зниження обсягу продажів, а також на ранніх стадіях життєвого циклу підприємства, коли їм ще не переборена точка безбитковості, потрібно вживати заходи до зниження постійних витрат підприємства. І навпаки, за сприятливої кон'юнктури товарного ринку й наявності визначеного запасу міцності, вимоги до здійснення режиму економії постійних витрат можуть бути істотно ослаблені. У такі періоди підприємство може значно розширювати обсяг реальних інвестицій, проводячи реконструкцію й модернізацію основних виробничих фондів.

За управління перемінними витратами основним орієнтиром має бути забезпечення постійної їх економії, тому що між сумою цих витрат та обсягом виробництва й продажу існує пряма залежність. Забезпечення цієї економії до подолання підприємством точки безбитковості приводить до зростання маржинального доходу, що дає змогу швидше перебороти цю точку. До основних резервів економії змінних витрат можна віднести зниження чисельності працівників основного й допоміжного виробництв за рахунок забезпечення зростання продуктивності їхньої праці; скорочення розмірів запасів сировини, матеріалів і готової продукції в періоди несприятливої кон'юнктури товарного ринку; забезпечення вигідних для підприємства умов постачання сировини й матеріалів та ін.

Прибуток розподіляється між державою, місцевими органами самоврядування й підприємством. Відносини між державою та підприємством із приводу прибутку будуються на основі оподаткування прибутку й державних дотацій і трансфертів. На підприємстві розподілу підлягає прибуток після сплати податків і виплати дивідендів. Із нього також можуть виплачуватися податки в місцеві бюджети. Деякі аспекти розподільного процесу зафіксовано в статуті підприємства. Відповідно до статуту чи рішення розпорядницького органу на підприємстві створюють фонди:

- нагромадження – використовується на науково-дослідні роботи, проектні, конструкторські, розробку й освоєння нових видів продукції, технічне переозброєння й реконструкція діючого виробництва, на погашення довгострокових позичок і сплати відсотків та податків із них, фінансування приросту оборотних коштів;

- споживання – використовується на соціальний розвиток і соціальні потреби, за рахунок чого фінансуються витрати на експлуатацію об'єктів соціально-побутового призначення, що містяться на балансі господарюючого суб'єкта, будівництво об'єктів невикористаного призначення; проведення оздоровчих і культурно-масових заходів;

- резервних фондів – він забезпечує резервний капітал.

Співвідношення використання прибутку на цілі нагромадження й споживання чинить вплив на фінансове положення підприємства. Недостатність засобів, що спрямовані на нагромадження, стримує зростання обороту, приводить до збільшення потреби в позикових засобах. Аналіз використання прибутку виявляє, наскільки ефективно розподілялися засоби на нагромадження й споживання.

Верхню межу потенційного розвитку підприємства визначає рентабельність власних засобів, що показує ефективність використання власного капіталу. Рентабельність власних засобів можна представити як відношення суми засобів, спрямованих на нагромадження та споживання, до величини власних засобів;

$$R_{cc} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Власний капітал}} \times 100 \% . \quad (2)$$

Рентабельність власного капіталу показує ефективність використання власного капіталу підприємством, указує на величину прибутку, отриманого з кожної гривні, укладеної в підприємство власниками.

Для досягнення високих темпів зростання обороту потрібно підвищувати можливості збільшення рентабельності власних засобів.

Спрямування засобів у фонд нагромадження збільшить економічний потенціал, підвищить платоспроможність підприємства й фінансову незалежність, сприятиме зростанню обсягу виконання робіт і реалізації без збільшення розміру позикових засобів.

Висновки. У процесі дослідження напрацьовано деякі рекомендації підприємством для досягнення більш високих фінансових результатів діяльності:

1. Під час ведення господарської діяльності потрібно виходити з того, що основними джерелами збільшення суми прибутку є збільшення обсягу реалізації продукції, зниження її собівартості, підвищення якості товарної продукції, її реалізація на більш вигідних ринках збуту;

2. На підприємстві, передусім, потрібно дотримання високої виконавчої дисципліни, строге дотримання укладених договорів на виконання робіт.

3. Керівництву підприємства потрібно приділяти максимум уваги щодо проведення масштабної й ефективної політики у сфері підготовки персоналу, що являє собою особливу форму вкладення капіталу.

4. Потрібно більше уваги приділяти підвищенню швидкості руху оборотних коштів, скороченню всіх видів запасів, домагатися максимально швидкого просування готових виробів від виробника до споживача.

5. Слід поліпшувати якість продукції, що приведе до конкурентоспроможності й зацікавленості вибору цього підприємства замовниками.

6. Скорочення витрат на виробництво можна досягти за рахунок підвищення рівня продуктивності праці, економічного використання сировини, матеріалів, палива, електроенергії, устаткування. Виконання цих пропозицій значно підвищить одержуваний прибуток на підприємстві.

Основні напрями вдосконалення механізму формування фінансових результатів включають:

– оптимізацію облікової політики підприємства;

– комплекс заходів, що забезпечують законне й правильне визначення розміру виручки від реалізації продукції, суми податку на додану вартість, сум податків, які відносять на фінансові результати, а також розмірів витрат виробництва, що впливає на точність і вірогідність визначення фінансових результатів.

Основні напрями вдосконалення механізму розподілу фінансових результатів включають:

– оптимізацію системи оподаткування прибутку; розробку такої системи ставок і пільг податку на прибуток, що стимулюватиме використання чистого прибутку підприємства, насамперед, на розвиток й удосконалювання власної виробничої бази;

– вирівнювання непродуктивних витрат і втрат; розробку та реалізацію заходів, спрямованих на подолання кризи неплатежів із метою поступового зниження сум пені й штрафів, що сплачується в бюджет і позабюджетні фонди;

– оптимізацію розподілу чистого прибутку, що залишається в розпорядженні підприємства, на фонди споживання та фонди нагромадження.

Джерела та література

1. Богатин Ю. В. Экономическая оценка качества и эффективности работы предприятия. Москва: Изд-во стандартов, 1991. 214 с.
2. Курс экономического анализа / под ред. Н. И. Бокамова, А. Д. Шеремета. Москва: Финансы и статистика, 1994. 412 с.
3. Принятие финансовых решений: задачи, ситуации / В. Маевский, В. Н. Вяткин, Дж. Хриптон, А. Ю. Казак. *Вопросы экономики*. 1998. № 12. С. 152.
4. Палій В. Ф. Нова бухгалтерська звітність. Київ: Контролінг, 2009. 524 с.
5. Рыночная экономика: словарь / под ред. Г. Я. Кипермана. Москва: Республика, 2003. 524 с.
6. Сотникова Л. В. О формировании финансовых результатов. *Бухгалтерский учет в Украине*. 2007. № 1.
7. Стрішенець О. М., Ліщук В. І., Єлісєєва Л. В. Економічна теорія: [навч. посіб.] (гриф МОН, лист від 29.01.2013). Луцьк: СНУ ім. Лесі Українки, 2014. 206 с.
8. Стрішенець О. М., Маленицький Д. Теоретичні підходи до формування стратегії розвитку підприємства, її класифікація та етапів упровадження. *Актуальні проблеми прикладної економіки*: [кол. моногр.] / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. О. М. Стрішенець. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. С. 52–63.
9. Чечета А. І. Інформація про фінансові результати і її аналіз. *Фінанси України*. 2007. № 5. С. 32–34.
10. Шеремет А. Д. Комплексный экономический анализ деятельности предприятий. Москва: Экономика, 2000. 210 с.

References

1. Bogatin, Y. V. (1991). Ekonomicheskaya otsenka kachestva i effektivnosti raboty predpriyatiya [Economic evaluation of the quality and efficiency of the enterprise] M. : ed. standards [in Russian].
2. Bokamov, N. I., & Sheremet, A. D. (1994). Kurs ekonomicheskogo analiza [Course of economic analysis]. M.: Finansy i statistika [Finance and Statistics] [in Russian].
3. Maevsky, V., & Vyatkin, V. N., & Khripton, J., & Kazak, A. Y. (1998). Prinyatiye finansovykh resheniy : zadachi, situatsii [Financial decision making: tasks, situations]. *Voprosy ekonomiki – Issues of economics*, 12 [in Russian].
4. Paliy, V. F. (2009). Nova bukhalters'ka zvitnist' [New Accounting Report]. K: Kontrolinh – Controlling [in Ukrainian].
5. Kipermana, G. Ya. (2003). Rynochnaya ekonomika : Slovar' [Market economy : Dictionary] M.: Respublika Republic [in Russian].

6. Sotnikova, L. V. (2007). O formirovanii finansovykh rezul'tatov [About the formation of financial results]. *Bukh. uchet v Ukraine – Buch. accounting in Ukraine*, 1 [in Russian].
7. Strishenez, O. M., & Lischuk, V. I., & Yeliseyeva, L. V. (2014). *Ekonomichna teoriya [Economic theory]*. Lutsk: SNU named after Lesia Ukrainka [in Ukrainian].
8. Strishenez, O. M., & Malenitsky, D. (2017). Teoretychni pidkhody do formuvannya stratehiyi rozvytku pidpryyemstva, yiyi klasyfikatsiya ta etapiv uprovadzhennya [Theoretical Approaches to the Formation of the Enterprise Development Strategy, its Classification and the Implementation Stages] Dr. Econ. Sciences, prof. O. M. Strishenez (Eds.) *Aktual'ni problemy prykladnoyi ekonomiky. Current Problems of Applied Economics*. Lutsk: Tower-Print, 52–63 [in Ukrainian].
9. Checheta, A. I. (2007). Informatsiya pro finansovi rezul'taty i yiyi analiz [Information on financial results and its analysis] *Finansy Ukrayiny - Finance of Ukraine*, 5, 32–34 [in Ukrainian].
10. Sheremet, A. D. (2000). Kompleksnyy ekonomicheskyy analiz deyatel'nosti predpriyatiy [Complex economic analysis of enterprises' activity]. M.: Ekonomika [Economics] [in Russian].

Стаття надійшла до редакції 31.03.2018 р.